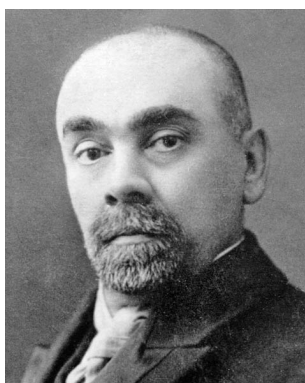


Д. Є. Макаренко, С. В. Шевченко

Лебедев Микола Йосипович



ЛЕБЕДЕВ Микола Йосипович (19. 04(01. 05). 04. 1863, м. Бежецьк, нині Твер. обл., РФ – 14. 11. 1931, Дніпропетровськ) – гірничий інженер, геолог, палеонтолог-стратиграф. Професор (1902). Почес. чл. ВУАН (1919). Заслужений діяч науки і техніки УСРР (1924). Закін. С.-Петербур. гірн. інститут (1888). Працював 1901–31 у Дніпроп. гірн. інституті (до 1912 – Вище гірн. училище): 1901–31 – завідувач кафедри істор. геології та палеонтології, 1908–12 – директор, 1912–19 та 1921–24 – ректор; один із засн. геол.-розв. ф-ту. Брав участь у відкритті Вищих жініч. курсів (1916, перший дир. і голова ради) та Університету (1918 – в. о. ректора, 1922–29 – завідувач кафедри геології) в Дніпропетровську. 1929 організував НДІ геології, який згодом увійшов до складу Дніпроп. університету. Останні роки життя був також геологом «Укргеолуправління» і наук. консультантом «Вуглерозвідки». Займався геол. дослідж. в Архангел., Вологод., Саратов., Симбір. губ., Печор. краї (1888–91), на Донбасі (1892–95) та нафт. родовищ Пн. Кавказу (1896) і Галичини (1900). Вивчав гірн.-геол. умови розробки вугіл. родовищ. Засн. наук. школи стратиграфії Донбасу. Принципи поділу серед. карбону, запропоновані ним для Донбасу та ін. р-нів європ. частини СРСР, прийняті за основу рад. геологами. Один з найвідоміших палеоботаніків у світі. Серед учнів – [Є. Епштейн](#), [М. Залеський](#), [М. Семененко](#), [Б. Чернишов](#), [О. Широков](#).

Основні праці

Геологические исследования в Кальмиус-Торецкой котловине Донецкого каменноугольного бассейна // Изв. Геолкома. 1894. Т. 13, № 4, 5; Нефтяные месторождения Гурии. Баку, 1899; Учение о месторождениях полезных ископаемых // Камен. уголь и другие

виды твердого ископаемого топлива. Екатеринослав, 1911. Вып. 2; Материалы для геологии Донецкого каменноугольного бассейна. Дополнительное пояснение к «Геологической карте южной части Донецкого каменноугольного бассейна» // Изв. Екатеринослав. горного ин-та. 1913. Вып.1; Заметки о *Productus mesolobus* Phill и о формах из группы *Syringothyris cuspidatus* Sow в каменноугольных отложениях Донецкого бассейна и Урала // Там само. 1916. Вып.1; Материалы для геологии Донецкого каменноугольного бассейна. Описание обнажений // Там само. 1924. Т. 14, ч. 2; Материалы для геологии Донецкого каменноугольного бассейна (карта) // Наук. зап. Дніпроп. н.-д. каф. геології. 1927.

Рекомендована література

1. Гембицкий С. Проф. Николай Иосифович Лебедев // Природа. 1932. № 2.

Бібліографічний опис:

Лебедєв Микола Йосипович / Д. Є. Макаренко, С. В. Шевченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-53530>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).